

↑ Smečno

↓ Ličkov

↓ Hrad Pravda

Přírodní park Džbán, o rozloze 416 km², byl vyhlášen v roce 1994. Leží na území okresů Louny, Kladno a Rakovník.

Džbán je tabulová plošina vyzdvížená tektonickými pohyby nad okolí, která se uklání směrem k severu. Eroze je rozčleněna na řadu úzkých vrchů, plošin a hřbetů. Přechody z údolí do plošin či hřbetů často chybí a vytvářejí se zde prudké útesové zlomy různé výšky, typické bílé svítící, kolmé opukové stěny, které jsou nazývány „bílé stráně“. Džbán z pohledu od jihu působí jako horské pásmo, ačkoli jeho vrcholy sotva přesahují výšku 600 metrů nad mořem. Na východě Džbán přechází v rozsáhlé plošiny Kladenska.

Krajina Džbánu je svérázná, převážně zalesněné plošiny jsou rozbrázděné sítí údolí a údolíček, ve kterých svítí mezi zelenými poli, loukami a lesíky červená barva ornice. Obraz zpestřují vysoké kontury chmelnic. V lesnatých údolích s mokřady a rybníčky najdeme mnohdy velmi rozmanitou květenu. Území Džbánu je přírodní oázou uprostřed bezlesých rovin. Jen na jihovýchodě s ním sousedí rozlehlá lesní plocha Křivoklátska, která má však odlišný ráz.

Geologický podklad oblasti tvoří usazeniny druhohorního křídového moře, jemnozrné pískovce, jílovce a slínovce, nazývané opuky, které dosahují mocnosti 30 – 60 m. Jejich původ dokládají lastury a ulity měkkýšů. Opuky se zde zpracovávají na zajímavý stavební kámen a obkladový materiál, ze kterého jsou postaveny místní chalupy, statky a kostely.

Srážky v celé oblasti jsou celkem vyrovnané, avšak relativně nízké (400 – 510 mm), zejména vlivem srážkového stínu Krušných hor. Teploty jsou zde vyšší (8,3 – 8,9 °C), a proto lze oblast charakterizovat jako velmi suchou a poměrně teplou.

Lesnatý Džbán je pramennou oblastí. Probíhá jí rozvodnice povodí Ohře, Berounky a Vltavy. Na potoce Loděnice byla vybudována celá soustava rybníků (Bucký, Punčocha, Mlýnský, Pílský, Červený, Lodenický). Lesy, které pokrývají Džbánsko stále ještě z 65 %, jsou pozměněné, místy se však zachovaly přirozené smíšené porosty.

Členitý terén Džbánu vytváří mikroklimatické podmínky pro řadu vzácných druhů rostlin a živočichů. Svou polohou je Džbán předurčen k bohatství a pestrosti přírodních složek, takže zde najdeme druhy od teplomilných po horské a glaciální relikt. Zajímavé jsou džbánské slatiny, rašeliny i stepní teplomilné lokality bezlesého Džbánu. Byla zde vyhlášena celá řada zvláště chráněných území, významných krajinných prvků a památných stromů. Centrem Džbánu probíhá i nadregionální biokoridor územního systému ekologické stability. Chráněná území Pochválovská stráň a Malý a Velký štít tvoří základ nadregionálního biocentra.

Některé činnosti jsou v přírodním parku vázány na předchozí souhlas příslušného okresního úřadu. Značně omezena je výstavba ve volné krajině.

Na Džbáně byly vybudovány dvě naučné stezky. Naučná stezka Kounovské kamenné řady vede ke čtrnácti záhadným řadám na náhorní plošině Rovina. Naučná stezka Novostrašcko informuje o přírodních zajímavostech této části parku.

Vyšlo v nákladu Okresního úřadu Louny, Okresního úřadu Kladno a Okresního úřadu Rakovník. Připraveno ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR – středisko Praha. Projekt inicioval ing. Karel Šašek za účelem šíření regionálních informací. Námět: RNDr. Alena Škoudlíňová. Fotografie: ing. Pavel Mudra. Na projektu dále spolupracovali RNDr. Jaroslav Obermajer, ing. Olga Salačová, RNDr. Helena Humlová, ing. Zdeněk Klouček.

PŘÍRODNÍ PARK DŽBÁN

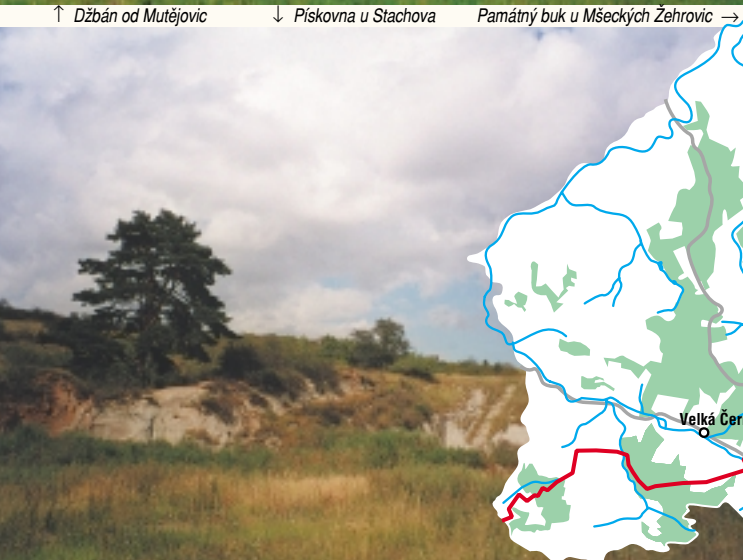

↑ Džbán od Mutějovic ↓ Pískovna u Stachova Památný buk u Mšeckých Žehrovic →

↑ Pozděňské údolí ↓ Smečenská rokle

↓ Rovina → Smečenská rokle →

↓ Rybník u Kalivod

